

Kwalificatiestructuur mbo

Flexibel en modulair mbo-onderwijs als sleutel tot een leven lang ontwikkelen

Kwalificatiestructuur mbo

De kwalificatiestructuur mbo biedt veel mogelijkheden om flexibel in te spelen op ontwikkelingen op de arbeidsmarkt. Enerzijds vormt de kwalificatiestructuur het fundament voor reguliere mbo-opleidingen. Anderzijds kunnen de bouwstenen in de structuur ook voor andere scholingsbehoeften en/of doelgroepen worden ingezet. Denk aan om- en bijscholing van werkkenden en werkzoekenden voor leven lang ontwikkelen.

De kwalificatiestructuur bestaat uit:

- kwalificatiedossiers met daarin kwalificaties
- keuzedelen
- mbo-certificaten in twee soorten:
  - certificaten op basis van keuzedelen
  - certificaten op basis van beroepsgerichte delen van een kwalificatie.

Wie een mbo-diploma wil halen, volgt een opleiding voor een kwalificatie met keuzedelen.

Wie géén diploma wil (of kan) halen, kan een opleiding volgen tot een mbo-certificaat of praktijkverklaring.

De kwalificatiedossiers, kwalificaties, keuzedelen en certificaten zijn te vinden in de portal kwalificatiestructuur. Daar kun je ook terecht als je een voorstel wilt doen voor nieuwe kwalificaties, keuzedelen of certificaten.

Meer weten?

[MijnSBB - Portal Kwalificatiestructuur \(s-bb.nl\)](https://mijnSBB.nl)

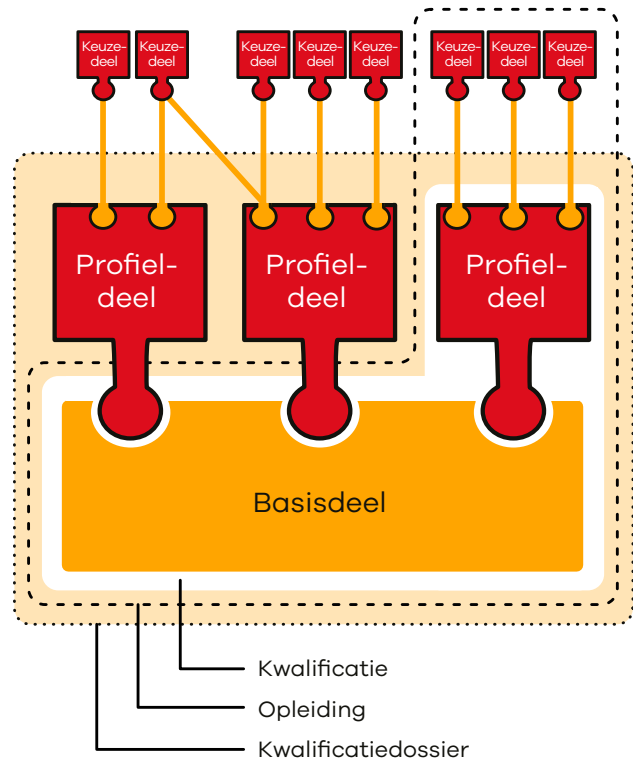
Kwalificatiedossiers

De arbeidsmarkt vraagt om voldoende, kwalitatief goed geschoolde beroepsbeoefenaren. Het bedrijfsleven laat met beroepeninformatie zien voor welke beroepen in het mbo, opleidingen wenselijk zijn, hoe groot de vraag op de arbeidsmarkt is en welke trends en ontwikkelingen er spelen. Op basis hiervan geeft SBB de kwalificatiedossiers vorm. Het kwalificatiedossier beschrijft de eisen waaraan een student moet voldoen om zijn diploma te behalen. Hoe de student dat aangeleerd krijgt, is aan de school.

Opbouw kwalificatiedossier

Het kwalificatiedossier is opgebouwd uit een basisdeel, een profieldeel en een keuzedeel:

1. **Het basisdeel** wordt gevormd door:
  - De beroepsspecifieke onderdelen. Dit betreft gemeenschappelijke kerntaken en werkprocessen voor het gehele kwalificatiedossier.
  - De generieke onderdelen. De generieke onderdelen zijn door de landelijke overheid geformuleerd. Het betreft vakken zoals: Nederlandse taal, rekenen, loopbaan en burgerschap en voor niveau 4 betreft dat ook het vak Engels.
2. **Het profieldeel:** Profielen bestaan uit kerntaken en werkprocessen die specifiek zijn voor de kwalificatie.
3. **Keuzedeel:** Met het keuzedeel kan de student de kennis verdiepen of verbreden. De opleiding in het mbo bestaat uit een kwalificatie en één of meer keuzedelen.

Meer weten?

[Alles over de kwalificatiestructuur \(s-bb.nl\)](https://mijnSBB.nl)

Keuzedelen

Een mbo-opleiding bestaat naast de kwalificatie uit één of meer keuzedelen. Met het keuzedeel kan de student de kennis verdiepen of verbreden. Keuzedelen kunnen snel worden ontwikkeld en spelen daarmee in op innovaties, maatschappelijke ontwikkelingen en behoeften van de landelijke of regionale arbeidsmarkt. Een student kan kiezen uit verschillende keuzedelen, als deze aangeboden worden door de school en ze iets toevoegen aan de kwalificatie die de student volgt. Er zijn al ruim 1300 keuzedelen beschikbaar. Bedrijven en onderwijsinstellingen kunnen bij SBB een voorstel doen voor een nieuw keuzedeel. Ze kunnen een keuzedeel zelf maken en aanbieden bij SBB, of een voorstel doen voor een keuzedeel en ondersteuning vragen bij de ontwikkeling. Het nieuwe keuzedeel wordt getoetst door de Toetsingskamer. Daarna vraagt SBB aan sectorkamers of er bezwaren zijn. Zo nee, dan biedt het bestuur van SBB de keuzedelen aan bij het ministerie van OCW. Elk kwartaal stelt OCW nieuwe keuzedelen vast.

Meer weten?

[Keuzedelen \(s-bb.nl\)](https://www.sbb.nl/keuzedelen)

Mbo-certificaten

Mbo-certificaten voor keuzedelen

Keuzedelen kunnen ook geschikt zijn voor de bijscholing van werkenden en werkzoekenden. Zij kunnen een keuzedeel volgen en afsluiten met een mbo-certificaat. De minister van OCW stelt vast welke keuzedelen voor een certificaat in aanmerking komen. Voorwaarde daarvoor is dat het keuzedeel een zelfstandige waarde heeft op de arbeidsmarkt. Er zijn al meer dan 200 keuzedelen met een mbo-certificaat.

Meer weten?

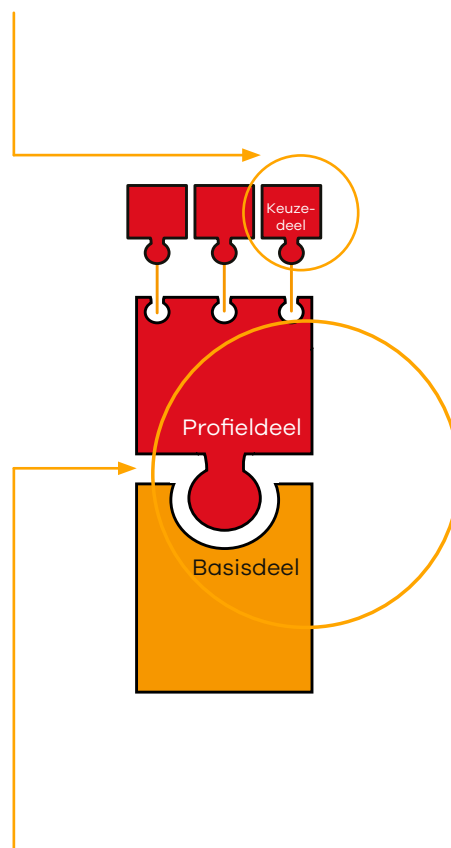
[MijnSBB - Portal Kwalificatiestructuur \(s-bb.nl\)](https://www.mijnsbb.nl/portal/kwalificatiestructuur)

Mbo-certificaten voor beroepsgerichte delen van een kwalificatie

Het is ook mogelijk om een mbo-certificaat te verbinden aan delen van een kwalificatie. Dit is een mbo-certificaat voor beroepsgerichte delen van een kwalificatie. Zo'n certificaat wordt samengesteld uit beroepsgerichte delen van het basisdeel en/of profieldeel. Werkenden en werkzoekenden kunnen zich hiermee in relatief korte tijd scholen voor een aspect van een beroep. Ook voor deze mbo-certificaten geldt dat ze een zelfstandige betekenis moeten hebben op de arbeidsmarkt, bijvoorbeeld voor omscholing of bijscholing.

Meer weten?

[MijnSBB - Portal Kwalificatiestructuur \(s-bb.nl\)](https://www.mijnsbb.nl/portal/kwalificatiestructuur)

Mbo-verklaring voor studenten

Een mbo-verklaring kan worden verstrekt aan studenten die - bij het verlaten van de opleiding - resultaten hebben gehaald waarvoor geen mbo-diploma of mbo-certificaat kan worden uitgereikt. De student moet resultaten hebben gehaald voor ten minste een onderdeel van de beroepsopleiding. De onderwijsinstelling is verplicht om de mbo-verklaring uit te reiken aan studenten tot aan 23 jaar die nog geen startkwalificatie hebben behaald. Oudere studenten kunnen een mbo-verklaring aanvragen als ze de studie niet afronden. Met de verklaring kan de student op de arbeidsmarkt aantonen wat die kan. Eventueel kan de student op een later moment alsnog de opleiding volgen en het diploma behalen.

Meer weten?

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/brochures/2021/04/16/diploma-s-certificaten-en-verklaringen-in-het-mbo>

Praktijkleren met de praktijkverklaring

Voor sommige mensen is het behalen van een mbo-diploma of mbo-certificaat een brug te ver. Praktijkleren met de praktijkverklaring biedt dan uitkomst. De praktijkverklaring kan ingezet worden in het mbo, praktijkonderwijs en vso. Met de praktijkverklaring kunnen scholen samen met erkende leerbedrijven deze studenten opleiden voor werkprocessen uit de kwalificatiestructuur. Het gaat om werkzaamheden die de student volledig op de werkvloer kan aanleren. Na afloop van de praktijkopleiding ondertekent het leerbedrijf de praktijkverklaring waarmee de student kan aantonen welke werkprocessen die beheerst. De praktijkverklaring versoepelt de overgang naar werk en vergroot de kans op blijvend werk.

Praktijkleren met de praktijkverklaring in het mbo

In het mbo kan de praktijkverklaring ingezet worden voor Voortijdig School Verlaters (VSV) en voor studenten in de derde leerweg. Voor beide groepen kan de praktijkverklaring onderdeel zijn van de mbo-verklaring.

Meer weten?

[Diploma, certificaat, praktijkverklaring \(s-bb.nl\)](#)

Praktijkleren met de praktijkverklaring in het pro en vso

Met de praktijkverklaring kunnen jongeren in het voortgezet speciaal onderwijs (vso) en praktijkonderwijs (pro) laten zien welke werkprocessen ze beheersen. De praktijkverklaring kan onderdeel zijn van het diplomaportfolio in het vso en pro. Met de praktijkverklaring draagt SBB eraan bij dat ook jongeren uit het vso en pro kansen en mogelijkheden krijgen om zich in te zetten op de arbeidsmarkt.

Meer weten?

[Aanpak vso- en pro-leerlingen \(s-bb.nl\)](#)

Meer informatie:

Wilt u meer weten over de **Kwalificatiestructuur mbo**?

Stel uw vraag aan uw contactpersoon van SBB of aan de Servicedesk: 088 338 00 00 / info@s-bb.nl.

Meer informatie vindt u ook op [s-bb.nl](https://www.s-bb.nl)

